

ikke ere under Forhandling her. Naar den ærede Taler vil have slige Forhold gjorte til Gjenstand for Forhandling her, maa den ærede Taler gjøre en egen Sag ud deraf og bruge den Fremgangsmaade, som Forretningsordenen i saa Henseende foreskriver. Det vilde lede Forhandlingerne altfor vidt, om man saaledes under Behandlingen af et Lovforslag kunde gaae i saadanne Enkeltheder som den ærede Taler.

Tal. Sagd: Det forekommer mig, at dette stod i temmelig nær Forbindelse med Sagen, men jeg har nu ogsaa i Hovedsagen udtalt, hvad jeg vilde, og jeg skal derfor blot tilføie, at jeg har tilladt mig at knytte disse Kjendsgjerninger til de af mig tidligere nævnte, uden Hensyn til den Skæbne, jeg nok kan mærke, min Optræden har forvoldt Aristokratiet og dets Organer i Pressen.

Minefæst: Jeg begjærede Ordet, forinden den høitærede Indenrigsminister havde udtalt sig; men efter den Udtalelse, som fremkom fra ham, og efter den Tilslutning, som den fik fra den ærede Forslagsstiller, er der ikke synderlig Anledning for mig til at fremkomme med de Bemærkninger, som jeg ellers vilde have fremsat. Det tør jo nemlig efter den høitærede Indenrigsministers Udtalelse forventes, at Sagen vil blive ordnet paa en anden Basis, og det paa en Basis, der jo vel i en vis Forstand kan kaldes radicalere end den, som den ærede Forslagsstiller har valgt, men som efter min Mening i langt høiere Grad fyldestgjør retslige Synspunkter. Saaledes som den ærede Forslagsstillers Udkast foreligger, gjøres der nemlig efter min Mening meget stærke Ansøgninger mod retslige Synspunkter, naar det i § 1 synes at ville give de Regler, som her opstilles, Anvendelse paa alle de Forhold, der ere stiftede siden Loven af 19de Februar 1861. Dette er jo Noget, som man under ingen Omstændigheder vil kunne gaae ind paa, men jeg vil heller ikke paa nogen Maade kunne gaae ind paa Bestemmelsen i § 1 a, forsaavidt den vil overføre Regler fra Fæsteforholdene paa Forhold, som ikke have nogen Analogi dermed, idet den Hazard, som man

vil undgaae ved Fæsteforholdet, ikke her er tilstede. Men de Bemærkninger, jeg i saa Henseende kunde have at gjøre, saavel som ved andre Punkter i Udkastet, finder jeg nu ingen Anledning til at fremkomme med, da Sagen som sagt skal omarbejdes paa et nyt Grundlag.

H. Sage: Jeg vil blot udtale min Tilslutning til den høitærede Indenrigsminister, da det synes mig det Naturlige, at Forholdet ordnes paa den Maade, som han anførte. Forøvrigt kan jeg ikke tilbageholde den Vitring, at det har glædet mig, at den ærede Forslagsstiller er fremkommen med dette Forslag, fordi der synes mig deri at ligge en Erkjendelse af, at den naturlige Vej for os at gaae netop er at forbedre Loven af 19de Februar 1861, og at det er et praktisk Forslag, medens det store Hovedforslag i mine Tanker er lidet praktisk, saa at jeg antager, at det maa blive Hovedopgaven at behandle begge under Et for ved Hjælp af dette lille Forslag at bringe noget Brugbart tilveie. Der blev under en tidligere Forhandling fremsat meget stærke Angreb paa Loven af 1861, men det syntes mig ikke at være Stedet at optage denne Strid. Jeg skal nu her kortelig minde om, hvorledes Sagen stod dengang, Loven blev vedtagen. Man havde da opgivet Fæstetvangsloven. Der var en Smødekommune fra flere Godseieres Side og en Tilhøielighed hos dem, der vare stemte for Fæsteforfølgningen, til ogsaa at vise Smødekommunen for at see at faae noget Praktisk og Sundt ud af Sagen. Det var Tilfældet haade i Landsstinget og i Folkethinget med flere Godseiere. Der var f. Ex. i Landsstinget den nuværende Folkethingmand for Veile Amts 3die Valgkreds (Carlsen) og flere af hans Colleger, i Folkethinget den nuværende Finanzminister og den nuværende Rigsdagsmand for Ribe Amts 2den Valgkreds (Rosenørn), og paa den anden Side den ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) og den daværende Folkethingmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Thorning), som alle i ffsøn Samklang arbejdede hen til en Forbedring af Fæsteforholdene. Jeg havde den Ære at sidde sammen i Udvalg med de sidstnævnte 4 ærede Herrer, og jeg kan for-